System Metadanych Statystycznych jako platforma zarządzania metadanymi w statystyce publicznej

Dariusz Podedworny
Główny Urząd Statystyczny
Departament Organizacji Badań i Rejestrów

02.07.2026 Warszawa

Rola metadanych

Metadane jako fundament jakości statystyki publicznej

- opisują pojęcia, klasyfikacje, słowniki, zmienne, procesy oraz produkty
- zapewniają spójność i porównywalność danych
- wspierają automatyzację i integrację systemów
- kluczowe w każdej fazie Modelu Procesów Produkcji Statystycznej (MPPS)

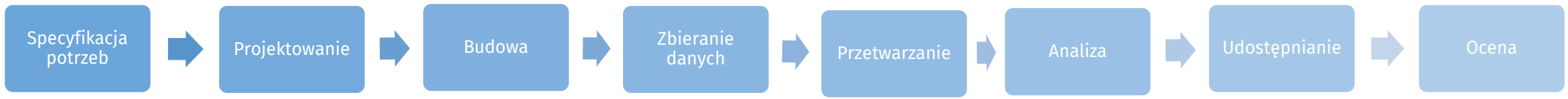

Czym jest System Metadanych Statystycznych SMS

- centralna platforma zarządzania metadanymi GUS
- funkcjonuje od 2013 r.
- gromadzi, wersjonuje i udostępnia metadane
- zapewnia jednolite modele metadanych dla całej statystyki publicznej

Cele wystąpienia

- ocena roli SMS w cyklu życia metadanych
- analiza funkcjonalności i integracji systemu
- identyfikacja ograniczeń
- kierunki rozwoju nowego Podsystemu Metadanych (PM)

Modele metadanych w SMS

- struktury dostosowane do potrzeb użytkowników i systemów
- zakres: pojęcia, klasyfikacje, listy kodów, zmienne, produkty, procesy
- ewolucja modeli wraz z rozwojem infrastruktury IT
- wersjonowanie i historia zmian

Ewolucja modeli metadanych w SMS (2013–2026)

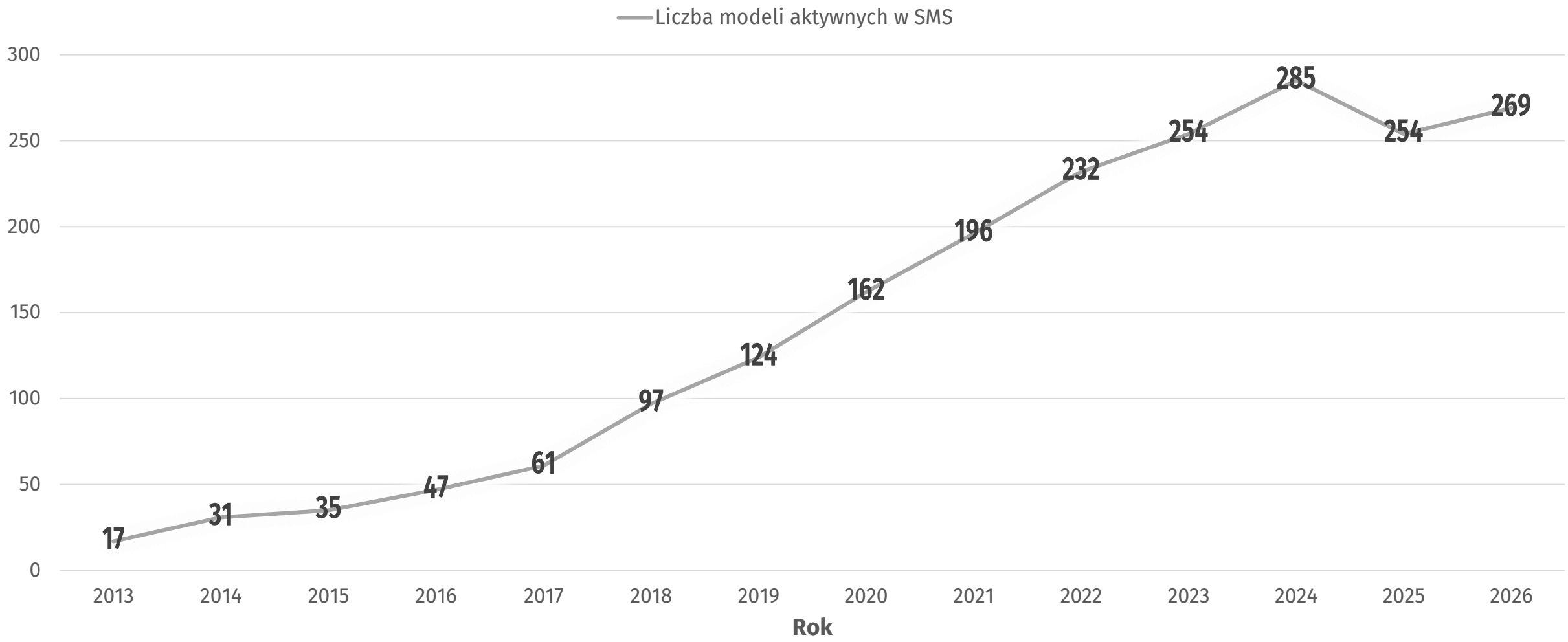

Kluczowe funkcjonalności SMS

- proces zatwierdzania metadanych
- wielopoziomowy system uprawnień
- eksport i import metadanych
- integracja z systemami statystyki publicznej
- mechanizmy kontroli jakości

Integracja SMS z systemami statystyki publicznej

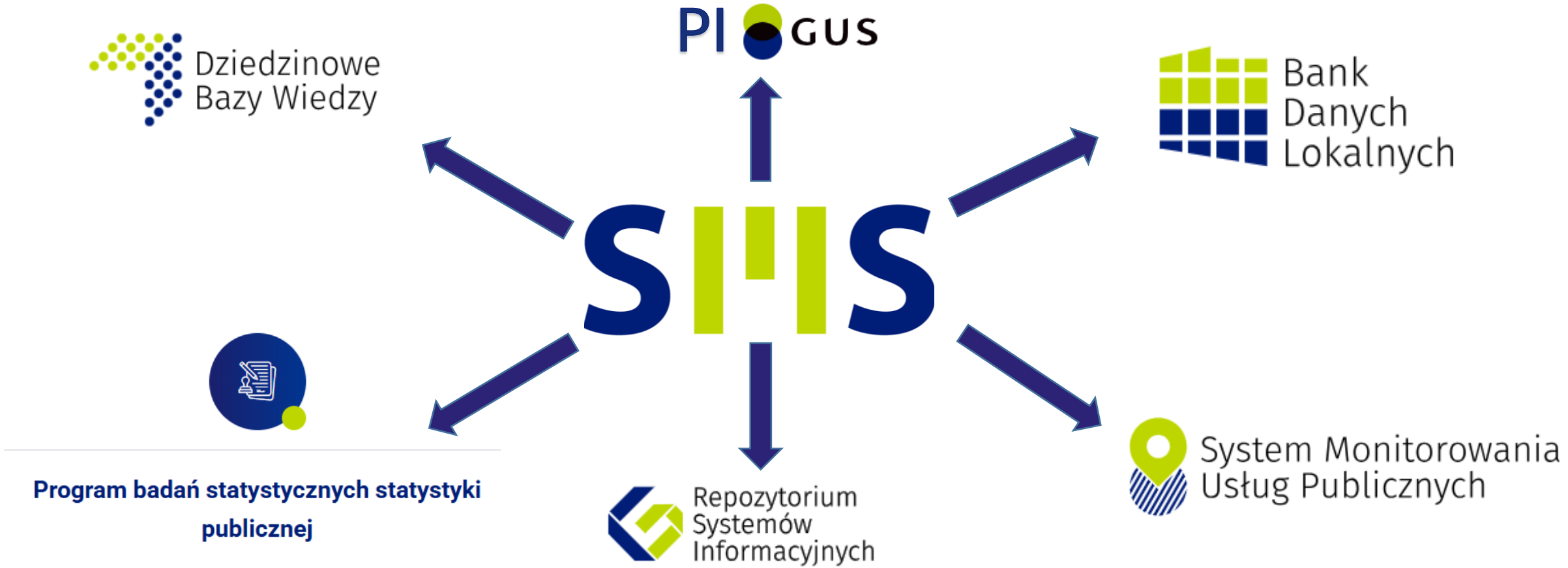

→ SMS jako źródło spójnych i jednolitych opisów

Wpływ SMS na procesy statystyczne

- stabilizacja procesów metainformacyjnych
- ograniczenie niespójności opisów
- automatyzacja publikacji
- wsparcie interoperacyjności

Doświadczenia z eksploatacji (1/2)

Mocne strony:

- spójność metadanych
- kontrola jakości
- integracja z systemami statystyki publicznej
- stabilność procesów

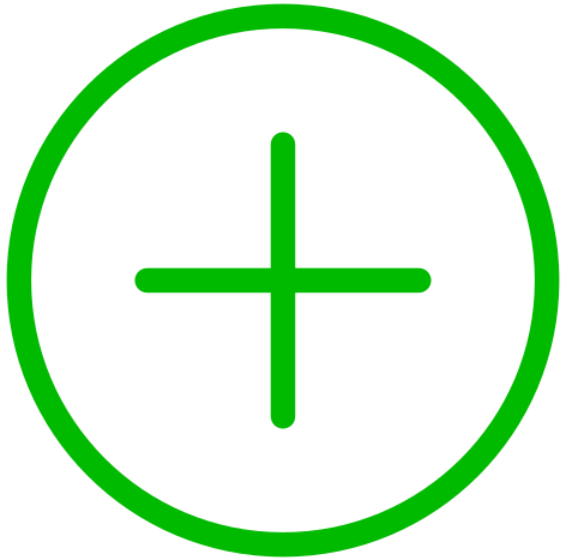

Doświadczenia z eksploatacji (2/2)

Ograniczenia:

- przestarzała architektura
- ograniczona automatyzacja
- wysokie koszty utrzymania
- trudności w dalszym rozwoju

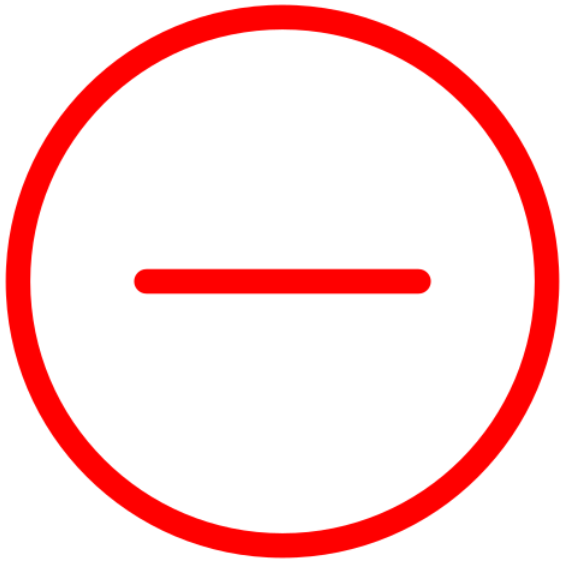

Potrzeba modernizacji

- rosnące wymagania użytkowników
- konieczność automatyzacji
- wymogi interoperacyjności (m.in. API)
- wsparcie dla nowych procesów i produktów informacyjnych

Nowy Podsystem Metadanych

Założenia projektowe:

- nowoczesna skalowalna architektura
- modularność
- automatyzacja cyklu życia metadanych
- integracja z ekosystememem metainformacji
- lepsza ergonomia i środowisko pracy

Oczekiwane korzyści

- wyższa wydajność i stabilność
- spójne środowisko pracy
- uproszczone procesy publikacyjne
- większa automatyzacja
- lepsza jakość statystyki publicznej

Wnioski

- SMS pełni kluczową rolę w zarządzaniu metadanymi
- zapewnia spójność, kontrolę jakości i integrację
- ograniczenia technologiczne wymagają modernizacji
- nowy Podsystem Metadanych to strategiczny krok w rozwoju
- fundament przyszłej metainformacji statystyki publicznej

Dziękuję za uwagę!

Dariusz Podedworny
Departament Organizacji Badań i Rejestrów
D.Podedworny@stat.gov.pl